

משרד החנוך והתרבות - המחלקה לתרבות תורנית

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ר ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ו ע
בעריכת נחמה ליבוביץ שנת העשרים ושמונה

28

פרק כ"ה

תרומה (תשכ"ט)

א. שאלה כללית:

פרנץ רוזנצווייג בספר מקביל פסוקים מתוך 39-42; 116-117 עמודים
בריאית עולם לפסוקים מתוך מעשה המשכן:
Biber-Rosenzweig: Die Schrift und ihre Verdeutschung

במעשה המשכן נאמר:

בבריאית עולם נאמר:

<p>שם' כ"ה ח' <u>ועשו</u> לי משכן <u>ועשו</u> ארון</p> <p>כ"ה כ"ג <u>ועשית</u> שלחן " ל"א <u>ועשית</u> מנורה וכן קרוב למאתים פעם).</p> <p>שם' כ"ד ט"ז <u>וישכון</u> כבוד ה' על הר סיני ויכסהו הענן <u>ששת ימים</u> ויקרא אל משה <u>ביום השביעי</u> מתוך הענן.</p> <p>כ"ד י"ח ויבא משה בתוך הענן שם' לט לב: <u>ותכל</u> כל עבודת משכן אהל מועד</p> <p>ס' לג: <u>ויכל</u> משה את המלאכה.</p> <p>שם' לט מג: <u>וירא</u> משה את כל המלאכה <u>והנה</u> עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו</p> <p>שם' לט מג: <u>ויברך</u> אותם משה.</p>	<p>1. בראשית א' ס' <u>ויעש</u> א-לוהים את הרקיע א' ט"ז <u>ויעש</u> א-לוהים את שני המאורות</p> <p>כ"ה <u>ויעש</u> א-לוהים את חית הארץ (וכן <u>שבע</u> פעמים)</p> <p>2. שמות כ' ט' <u>ששת ימים</u> עשה ה' את השמים ואת הארץ את היס ואת כל אשר בס</p> <p>3. שמות כ' ט' וינח ביום <u>השביעי</u></p> <p>4. בר' ב א-ב <u>ויכלו</u> השמים והארץ וכל צבאם <u>ויכל</u> אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה.</p> <p>5. בר' א' לא. <u>וירא</u> א-לוהים את כל אשר עשה</p> <p>6. <u>והנה</u> טוב מאד</p> <p>7. בר' ב' ג' <u>ויברך</u> אלוקים את יום השבת</p>
--	--

- (1) מה תוכל ללמוד מתוך שבע הקבלות אלה על טעם מצוות עשית המשכן?
- (2) הסבר את טעם השוני בנקודה 6 בין הנאמר במעשה בראשית לבין הנאמר במעשה המשכן.

ב. כ"ה כ"ב ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים אשר על ארון העדות את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל

ספורנו ד"ה ונועדתי לך שם ודברתי אתך כי בזה שרתה שכינה ותשרה בכל מקום אשר שם חכמי הדור, אשר מגמת פניהם "השכל וידע אותי" (ירמיהו ט' כ"ב), כמו שיעד באמרו "ושכנתי בתוכם" (כ"ה ח').

- (1) מאיזו אי הבנה רצה ספורנו למנענו בדבריו אלה?
- (2) מה ראה ספורנו להוסיף בהזכירו את "חכמי הדור" את דברי ירמיהו ט' כ"ב ומה רצה ללמדנו על ידי תוספת מלה זו?
על שאלה זו עיין בירמיהו בפסוק כולו וכן בפסוקים שלפניו!
- (3) מה ראה ספורנו להביא ראיה לדבריו מפרקנו כ"ה ח', ובמה ברור הפסוק ההוא יותר מאשר פסוקנו?

ג. ט' י' את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו. ועשו ארון.

שמות רבה ל"ד (ב): "ועשו ארון" מה כתיב למעלה? "ויקחו לי תרומה" מיד "ועשו ארון". מה התורה קדומה לכל, כך במעשה המשכן הקדים את הארון לכל הכלים. מה האור קדם לכל מעשה בראשית, דכתיב "ויאמר אלוקים יהי אור" אף במשכן התורה שנקראת אור - שנ' (משלי ו') "כי נר מצוה ותורה אור" קדמו מעשיה לכל הכלים.

- xx (1) הסבר מה רמז מצאו במקרא כי התורה קדומה לכל ומה הרעיון הכלול בזה?
- xx (2) האם תפיסת טעם המשכן במדרש זה דומה לתפיסת המשכן המונחת ביסוד שאלה א?
- (3) התוכל למצוא בפרטי צווי הארון עוד רמז לכך שהארון החשוב מכל הכלים.